

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, September' 17-dikén 1819.

Nagy Britannia.

Summázat az Anglus levelekből:

— A' Walesi Hercegné, kiről azt ir-
tuk vala, hogy talám a' Régens Princz-
tól való elválási pernek folytatásáért, vagy
akármelley egyéb okért, Londonba szán-
dékszik, szandekát letette, mellyet ki le-
het abból hozni, hogy éppen mostanság
tiz lóra való készületet (hámat 's egye-
bet) vitetett Londonból Olasz Országba.

Hunt Manchesterben Aug. 26-di-
kán, hosszas kikérdeztetés után, mely-
ből a' Birák semmi vádolási új okot ki
nem hozhattak, arra talaltatott méltónak
lenni, hogy, tsak mint *Conspirálásért*
való bűnös, úgy indittassék per ellene,
melyhez képezt Zállogpénznek letétele
vagy kezességállítás mellett, ki mehet a'
fogházból. A' mi ezen szót, *Conspi-*
ratio, illeti, e' nem azt teszi az Anglu-
soknál a' mit nállunk az öszszeskü-
vés, hanem tsak több személyeknek hi-
zonyos czélzással való és a' törvényekkel
ellenkező öszszetsatolódását. Tehát meg-
mondották néki a' Birák, hogy 1000 font
Sterling Zállogért szabadon kibetsáttatik.
A' más két fő Reformálók, kik véle egy-
gyütt fogattattak-el, *Johnson* és *Maor-*
house, 's a' kik éppen ily bűnért vádoltat-
nak, ötöt száz font Sterlingeket tartoztak,
mint Zállogot letenni, a' kik ezen sum-
mát azonnal le is tették, 's a' fogházból
kimenvén, az utszán öszszegyülekezett
sokaság által véghetetlen örvendezéssel
fogadtattak, kivált *Johnson*, a' kit

gyözedelmi örvendezéssel a' vállokra véve
vitték ki a' sokaság között a' barátjai.
Hunt, pedig kiért nem tétethettek azon-
nal le a' 1000 font Sterlingeek, hét tár-
saival egygyütt a' Lancasteri kastély-
ba vitetett fogságra, a' hova való elvitet-
tetése néki is nevezetes volt, minthogy
véghetetlen sokaság kísérte-el örvendező
kiáltozással, és meg nagyobb pompával,
mint Aug. 9-dikén Manchesterbe bekisér-
tetett volt. Hogy Hunt ne úgy vádoltassék
mint Felsőgáruló, hanem tsak, mint *Con-*
spirator, erről Londonból ment a' ren-
delés Manchesterbe a' Magistratushoz.
Az ő kikérdeztetésekor oly sok ember 's
oly nagy zugás volt a' törvényes szálá-
ban, hogy Hunt maga néhány versben
kérte az ítélőszéket, hogy tsináljon tse-
dességet, mert ő nem hallhatja az elejé-
be tétetődő kérdéseket. A' tanúkhöz, kik
Hunt ellen előállittattak néhányszor akart
ő maga is holmi kérdéseket intézni, ha-
nem ezeknek meg volt parantsolva, hogy
semmit ne feleljenek néki. A' tanúknak
kikérdeztetése után ily beszédet intezett
Hunt az ítélőszékhez: —

„Ezen tanúk, úgy mond, egymásnak
ellentmondanak. Nemelyek közzülök tsep-
lő rudakkal és katonai rendel, mások min-
den rend és rudak nélkül látták a' Refor-
málókat a' gyűlésen megjelenni. Abban,
hogy senkit meg nem bántottak, minden
bizonyágtételek meg egygyeznek. Miként
eshetik még is, hogy mi ily keményen
fenyitődünk? Már 11 napja, hogy fog-
házban ülünk; engem' egész Anglia előtt

árulónak lenni kiáltottak; most már öszszezsküvéssel vádolnak; pedig azon szemeltyeket, kik mint bünös társaim vélelem ide szembe állittattak, nagyobbadon ma láttam legelőbb, 's azt különösen erőssithetem magam felől, hogy én az oly népgyűléseknek, mint a' milyen a' Birminghami volt, a' hol tudniillik a' választási jussal nem bíró nép magának Parlamentumi képviselőt akart választani, magamat sokszor ellenek szegeztem, tudván, hogy a' Régens Princznek ezeránt minap kiadatott Nyilatkoztatásában, ezen választásnak módja a' törvényekkel ellenkezőnek lenni kihirdettetett. Ellenben az oly népgyűléseket, mellyekben a' Ministerek, azért, hogy a' nép' kériórásait el nem fogadják, gyaláztatnak 's a' mellyekben oly kérelmek készittetnek a' Princzhez, hogy a' nép és thronus között való nagy távolságnak kissebbittetését eszközölje, nem tartom a' törvényekkel ellenkezőknek lenni, 's ezekből még eddig bünt soha se is tsináltak. Azon szomorú resultatumokról való gondolataimat, mellyek a' mi utóbbi gyűlésünknek elszélesztetéséből következtek, itt most ki nem nyilatkoztatom, de kéntelen vagyok meghivni Uraságtokat, hogy gondolják-meg, hogy az Ország pezsgés' (felzendülés) állapotjában van. 'S Uraságtok még a' meghasonlás' almáját is a' nép közzé akarjátok-évetni? — Ezen szavak után az egygyik Senátor felszollalván megdorgálta Huntot, azt mondván néki, hogy, illetlenséget tselekszik, a' midőn a' maga ítélő Birájit fenyegeti vagy meg akarja ijeszteni; holott külömben se' éri-el célját, mert ezek esmerik kötelességeiket 's teljesítik azokat, ha mindjárt az Országban tiz annyi zendülés volna is mint most van. — Pearson nevű Prokurátor is jelen volt mint a' Hunt' mentője, a' kut ő néhány ízben figyelmetessé tett, hogy némelty dolgokat, mellyek a' ki-

kérdeztetés közben előfordultak, jegyezzen-fel.

A' Ministeri Kurirnak, kik ezen Reformáló gyűlések ellen nagyon hevesedni szokott, néhány levelei, Manchesterben a' nagy piatzon mindeneknek szemeláttára megégetteivén, azoknak hamva, mint a' gonosztévők és önn' gyilkosok holt testeikkel történni szokott, az Országút mellé ásatott-be. — Ezen jeles Ujságot a' Kurir maga hirdette-ki magáról.

* * *

A' Manchesterből érkezett újabb tudósítások szerint Huntért letettek az 1000 font Sterlingekből álló zálogpénzt, melly után ő a' fogságból kibotsáttatván, diadalmaskodva vissza tért Manchesterbe, 's oda való bemenetelét Aug. 30-dikán nagy pompával tartotta volna, ha az esső éppen déltájban, mikor őtet a' sokaság várta, meg nem eredett, 's a' sokaságot széllyel nem kergette volna: A' szekere elől lovai kifogattatván, legalább 2 vagy 3 száz izmos emberek vonták, a' mellyben Huntal egygyütt Knight nevű barátja ült. Előtte Chapman lovaglott. A' második szekérben *Wolseley* és *Johnson* ültek. A' harmadikban Huntnak egy inasa ült egyedül. Manchesterben nem állapodtak meg a' Reformáló Urak, hanem tsak pompásan által hajtattván rajta, *Johnsonnak* Smedley nevű árendajóságán szállottak meg, a' hova 2 vagy 3 ezer emberek kísérték-el őket.

Hunt egy írást tétetett az újságokban közönségessé, mellyben keservesen panaszolkodik a' Manchesteri Magistrátusnak keménysége ellen, azt mondván, hogy az ítéletnek kimondódása után az ő Lancasterbe lett vitettetése előtt még tsak egy fertály órányi várakozásra való időt se' engedett néki, hogy a' zálogpénzt akkor mindjárt megszerezhetne volna. Ezt pedig tsak azért tselekedte ezen

Magistrátus, hogy ötöt (Huntot), ha mindjárt csak néhány órányi időre is, egygyik fogházból a' másba hurczoltathassa.

Hunt útját minden órán Londonba venni, 's a' Westminsterben Sept. 2-dikán tartandó nagy népgyűlésen jelenlenni szándékozott. — Az ő magaviseletét a' Manchesteri Magistratus előtt véghez ment kikérdeztetés alatt úgy írják le, mint nagy ditséretreméltót. Semmi felelmeskedést nem nyilatkoztatott. Öltözete tisztességes volt, mellyért nagyon kitetszett a' több rongyos Reformálók között. A' tanuknak azért tiltotta-meg az ítélőszék, hogy a' Hunt' kérdéseire ne feleljenek, hogy oly ügyesen forgatta őket, hogy különben zürzavarba keverődhetek volna. Még neveiket is kérdezte a' tanuknak, mondván, hogy azért tselekszi, hogy ha hazudnak, és ő még is ártatlannak találta, későbbre megperelhesse őket.

A' Manchesteriek nagyon kapnak az alkalmatosság szerént való irásotokakon. Most a' Peterlooi Mészárlás nevű irás van sajtó alatt. Ezt oly nagyon várták, hogy a' nyomtató minden óránként egy - egy Bülletint kénytelenített kiadni, arról, hogy már mennyire haladott a' munka. Ez a' Peterloó nevezet a' *Watterloójétől* veszi magát hasonlatosság szerént. Említettük, hogy a' Manchesteri Polgárkatonaság ezt a' Manchesteri viadalt a' maga *Watterloójának* nevezte. Innét azok, kik ezen katonaságnak nem barátjai, sértésnek okáért Peterloót tsináltak, azért, hogy valamint a' tudva lévő nagy ütközett Watterloóinak csak azért neveztetett, hogy Watterloónál történt, úgy ez a' Manchesteri Mészárlás *Peterloónak* neveztetetik, azért, hogy a' Péter temploma mellett történt.

Spanyol Ország.

A' Frantzia újságokban ily tudósítás található Madridból Augustus' 23-dikéről: — „Ferdinandus Király meghatározott módon megtagadta a' Floridáknak általengedését illető Kötést. A' kitseréltetésre határozatva volt nap tegnap (22-dikben) telt-el; a' Spanyol Kabinét ily választ adott a' Madridban lévő Amerikai Ministernek, hogy ő Felsége oly környülállások közzé van helyheztetve, hogy kénytelenítettik a' Kötésnek némely czikkelyeire nézve még további tudósittatásokat várni, a' mellyekre nézve valakit nem soká' útnak fog indítani Washington felé.

Madridban ismét sok emberfogdosások történtek; kik közzül némelyek számkivetésbe küldettek, miért? nem tudatik. Az előbbeni Hadiminister leánya, ki, mint a' Királynénál lévő Fő Udvari asszony ügy szolgált az Udvarnál, parantsolatot kapott, hogy az Udvarból távozzék-el.

Nem régen, azt beszéltek a' Frantzia levelek, hogy Madridban egy fiatal Prokurátort a' Nyomozószerék' tömlöczébe vittek volna, azért, hogy egy kérrő levélre aláírásokat gyűjtögetett, melly a' Királyhoz lévén intézettel, ő Felsége arra emlékeztetett általa, de igen tisztességesen, hogy a' Constituzió eránt tett ígértét teljesítse. A' későbbi Frantzia újságok most úgy igazítják-meg elsőbbi beszédjeket, hogy az említett Prokurátor eltűnt ugyan Madridból, de nem vitetett a' Nyomozószerék' tömlöczébe, hanem vagy elrejtette, vagy pedig a' Melchior haramia seregéhez vette magát.

A' Spanyol Országi ifjú Királyné, a' ki most folytatja útját Dresdából Madrid felé, Sept. 7-dikén Heidelbergán útozott által. További útiplánuma Straszburgen,

Lyonon, és Bayonnén által volt elintéz-
tetve. —

A' Madridi és Dresdai Udvarok kö-
zött eddig volt 's most ismét megújitta-
tott rokonságról ezt jegyzik-meg: VII-
dik *Ferdinandus* Király Szakszoniai Ki-
rályi Házból való Princzaszszonynak uno-
kája; a' Nagyannya, a' III-dik Károly' fe-
lesége, a' III-dik Augustus Lengyel Ki-
rály, és Szakszoniai Választó Fejedelem'
leánya volt, kinek Unokája a' most Mad-
rid felé útozó ifjú Királyné, a' ki 1803-
ban December 6-dikán született.

Frantzia Ország.

Augustus' 31-dikén egy nevezetes
rágalmazási per fordult elé a' Párisi Es-
küdtek' ítélőszéke előtt. A' per egy *Craw-
furd* nevű Anglus Urat illet, kiről a'
mondattatván, hogy attya' testvérét az
öreg *Crawfurdot* halála óráján néki
szegzett pistolyal kényszerítette volna ar-
ra, hogy ötöt hátramaradandó jószágai-
ban Majorátusi Urrá nevezze, ő ezért
azok ellen, kik rolla ezt vallják, rágalm-
mazási pert indított. A' kiket vádol, ezek:
Crawfurdné a' Felperesnek egy anya-
nénnye, Herczeg *Grammont*, 's *Or-
say* és *Sourdis* nevű Marquisnék.
Ezek, annak megbizonyítására, hogy ők
igazat, és nem rágalmazást beszéltek,
a' nevezett öreg haldokló *Crawfurdnak*
tselédeit vonatták kérdésre, kik azt vall-
ják: hogy a' midőn tavaly Decemberben
az öreg *Crawfurd* beteg volt, az ő
unokaötte, kinek az öreg' házába való
megjelenés meg volt tiltva, felhuzott sár-
kányos pistolyal, mellyel az ajtónállóra,
az ajtónállónéra, 's a' több tselédekre
irányzott, magának a' bemenetelre erő-
szakkal utat nyitott. A' Párisban találta-
tó régi Nemesség közzül talám egy se'
volt hátra, kiket *Crawfurd* ezen első
ülésre, mint bizonyságokat, meg nem hi-
vatott volna. Már valósággal megjelen-

tek vala, mint tanuk, *Escars*, *Damas*,
Armand, *Polignac*, *Serent*, *Havrè*, *La-
force*, *Duras*, *La Chartre*, *Luxenburg*,
Aumont, 's *Mouchy* Hertzegek 's Hertzeg-
nék, sok Grófok és Grófnék, Marqui-
sok és Marquisnék, 's *Galighani* nevű
könyváros. Azonban mindenik úgy nyi-
latkoztatta-li magát, hogy egygyik se'
hallott semmit. *Crawfurd* ekkor oly
fogással kezdett élni, hogy halaszszák-el
az ülést 8 napig, mert néki meg *Angou-
leme* Kir. Hertzeget, *Talleyrand* Hertze-
get, 's *Minister Decazest* is meg kell
hivni, mint tanukat. Az ítélőszék azt
mondotta, hogy ily sok fő embereket,
kik már özsze gyűltek volt, hijába oda
fárasztani nem lehet 's hozzá akart fogni
a' perfolytatásához, 's minthogy *Craw-
furd* nak Prokurátora se volt, azt is
akart néki maga rendelni. *Crawfurd*
ellenben lármázni és protestálni kezdett,
hogy az igazságot meg akarják tölle ta-
gadni — ki akart a' szalából menni, ha-
nem a' nézők' eleibe állottak — ő azon-
ban a' székeket fére taszítván, a' szalából
mir nichts dir nichts elillantott, 's az
egész birói sereget mindenestől fogva
oda hagyta, melly után az ítélőszék azt
határozta, hogy Sept. 7-dikén még egy
ülést tartson, hogy, ha az Anglus Urnak
tettzeni fog, akkor a' Prokurátorával egy-
gyütt megjelenhessen 's dolgát eligazit-
hassa, 's ne mondhassa, hogy nem akar-
ják néki az igazságot kiszolgáltatni.

A' *Paracleti* Klastromnak egy ré-
gi gyontató papja meghalálózván, a' *He-
loise* könyörgéses könyvét, mellyet
Abőlard a' maga tulajdon kezeivel írt-le,
a' *Verduni* Könyvesháznak, a' *He-
loise* ércztükrét pedig az ő unoka hu-
gának *Godi* nevű hajadonnak hagyta.

A' Bavariai Közönséges Ujságban ily
cikkelyt olvasunk: A' Londoni *Times*
nevű Ujság' Párisi levelezője ekképpen
szolla egygyik utóbbi tudósításában: —

„Nallunk nem tartatnak 70,000 emberekből álló népgyűlések, hogy az Ország-lást reformálják; a' választó jussal nem bíró emberek nem gyülekeznek éjfélenként össze, hogy katonai gyakorlásokat tartsanak: és én még se vagyok bizonyos azeránt, hogy a' mi dolgainknak bölts folyása, melynek mostani boldogságunkat köszönnyük, sokaig így tarthasson. Frantzia Ország két heves részrehajlásokra van oszolva, mellyek a' gorombaságig használják egymásnak gyűlölségét mindenütt a' hol tsak módját látják. E' bizonyos nemű előjátéka annak a' Drámának, mellyet ők eljádzani akarnak. Isten tudja, hogy lesz vége mind ezeknek. Egy történet, szerentsétlenségnek örvényébe taszithatja Frantzia Országot. Én érzem, hogy ennek sorsa egy ember' életének terjedésétől van felfüggesztve.....“ (Minthogy ezen tudósításról úgy ítelt a' tudósabb közönség, hogy ezt a' Státustanátsnak *Lagarde* nevű Auditora írta volna a' *Times*hez, tehát közönségesen kihirdettette *Lagarde*, hogy ő nem írta, 's azt is kinyilatkoztatta, hogy ő nem az a' *Lagarde*, ki a' régi *Direktorium*' titoknokja volt).

Egy Párisi újságban az erősítettik, hogy a' *Floridák*' általengedtetését illető Aktának első következése hadakozás, a' másik pedig a' fog lenni, hogy e' mit az Északi Amerikai egygyesült Státusok eddig tsak titkon tselekedtek, tudniillik, hogy a' Déli Amerikai elpártolt Spanyol tartományokat segittsék, ennekutánna nyilvánosságosan fogják tselekedni. Ugyan ezen Újság erősíti azt is, hogy Frantzia Országnak a' Római Udvarral való alkudozások az Egyházi dolgokra nézve egészen és tökéletesen eligazítottak.

Német Ország.

Berlinből Sept. 4-dikéről czelset írják a' *Bavariai* Közönséges Újságban: —

A' titkos vizsgálódások folyamata, melly az elfogattatott emberekkel 's elvett irásokkal tétettetik, egy időtől fogva, mint látszik, fontosabb ábrázatott vett - fel. Mint mondják, nagyon mélyen be kezdetek a' dologba botsátkozni, úgy, hogy egész az eredeti pontra vissza menvén, még az 1807-dik esztendő béli környülállások is figyelemre vétetnek. — A' Király egy különös Biztosságot nevezett-ki törvényes és katonai emberekből, melyre azt bízta, hogy tegyen vizsgálódásokat azon 55 személyek ellen, a' kik, mint mi is említettük volt, *Jahnra* nézve, oly bizonyosságot tettek 's hirdettek volt ki a' külső Újságlevelekben, mellyek által azon hivatal szerént való és a' *Berlini Státus*-újságban is hivatal szerént kihirdettetett vádolásokat, *Jahnra* nézve kétségbe hozták. Meg van parantsolva ezen Biztosságnak, hogy mihelyest az 55 aláírások között a' Pruszsiai tisztviselők közzül valamelyiknek nevére reá találjanak, azt a' Király' szolgálatjából azonnal botsásák-el. Mondják, hogy ezen aláírásoknak öszszegyűjtettetése mesterkedések által eszközöltetett volna. —

„A' Pruszsiai Constitutziónak már a' Király által is megerössítettett előrajzolatai, további kidolgoztatás végett egy titkos Biztosságnak adattak által, melynek tagjai ezek: *Scukmann* és *Humboldt* Ministerek, 's *Ancillon* és *Eichhorn* Titkostanátsosok.

Az a' tudósítás, mellyet maga a' *Berlini Státus*újság is kihirdetett vala, hogy tudniillik a' *Naumburgi* Újságot a' Király megtiltotta volna, tsak ennyiben valóóságosult-meg, hogy a' *Berlini Politziai* Minisztérium ugyan ezen Újságnak megtiltatását kimondotta vala: hanem a' *Merseburgi* Kormányshék ezen, éppen az *execution* kezdődő pert, elléppen végrehajtani nem akarván, az Újságnak további járását megengedte.

Ujabb Ujságok.

London. — Sept. 2-dikán való-
sággal véghez ment Westminsterben az
előre kihirdettetett népgyűlés. A' nép 12
óratájban kezdett öszszegyülekezni. A'
tolongva odanyomuló sokaság véghetet-
len volt. Az úgynevezett 200 személlyek-
ből álló Biztosság, melly mind ezeket a'
Reformálási mozgásokat kormányozza,
nagy pompával léptetett fel a' piatzra.
A' tagok közt *Watson* és *Preston* szem-
léltettek mint nevezetesebbek. Két zász-
lót vittek a' Biztosság előtt, melyeknek
egygyikén ezen szavak: Békesség és
Jó-akarát, a' másikon, Közönsé-
ges Választási Jus, olvastattak. A'
nép azonban meg nem szűnt tolong-
va gyűlni a' piatzra 's mint az ár víz úgy
folyni, mind addig, míg végre oda több
telyességgel nem térvén, az oda vivő ut-
szákon egymás hátán akadtak-meg.

Végezetre *Burdett*, az Előtuló,
felállván beszédet intézett a' néphez, mely-
ben először ezen 's a' több efféle gyűlé-
seknek célját adta elő; azután arról tu-
dósította a' közönséget, hogy ezen gyű-
lésnek tartására a' Magistratus nem adott
engedelmet. Itt, úgy mond *Burdett*,
nem valamelly magános résznek, hanem
az egész népnek ügyéről, arról a' nagy
és örökkétartó jusról van szó, hogy ő (a'
nép) szabadon öszszegyülekezhessék 's a'
maga ügyes bajos dolgai felett tanátskoz-
hassék. Ezen jus eránt egy értelmében
vagnak Angliában a' Whigsek, Torry-
sok, Reformálók, egy szóval mindenek,
és minden Anglus kész arra, hogy életét
ezen jusért feláldozza. — Szavait nagy
és közönséges helybehagyással halgatta
a' nép, nevezetesen e' következőket: —
„A' népnek ezen jussa régibb minden
Politikai intézeteknél. Eljött az idő, hogy
meghatározassék, hogy a' mi Országglá-

sunk, *Törvényes Országglás* akar-é len-
ni, vagy pedig önni-kény szerént való
eröltetű Uraság “ — Beszélt a' *Man-
chesteri* gyűlésről is, megmutatni ipar-
kodván, hogy azon gyűlésnek széllyelker-
gettetése 's *Hunt* nak elfogattatása tör-
vénytelen tselekedetek voltak — és hogy
a' Londoni Ministeriális Kurir, melly
ezen tselekedeteket védelmezni, mint a'
törvényeket megsértő Oltsárló irás úgy
tartathatik, 's ellene pert kell azért in-
dítani. — Felolvastatott végezetre tizen-
két jóvállásokat, 's ezeknek meghatároz-
tatásokat kívánta. A' gyűlés mind eze-
ket helybe is hagyta 's meghatározta. —
Az Öreg Májor *Cartwright* hez, *Hob-
house* hez, és *Burdett* hez, mint a'
nép jusainak és szabadságának oltalma-
zójához, köszönettelek határozattak.

A' Londonban lévő Persa Nagykö-
vetnek is tetszett ezen népgyűlést meg-
szemlélni. Híntóban a' sokaság közt ment-
el, 's abból kikönyökölvén, köszönetet
jobbra balra a' népnek, melyre ez Huz-
za! kiáltozással felelt. —

A' gyűlés 4 óratájban oszlott széllyel
legkissebb rendetlenségnek előfordulása
nélkül.

Liverpoolban Aug. 30-dikán, *Le-
edsben* 31-dikén hasonló népgyűlések tar-
tattak, és mind itt mind ott legkissebb
rendetlenség se fordult elé. Az elsőről
azt a' nevezetést jegyzik-meg, hogy a'
város legelőkelőbb polgárjai tartottak be-
szédeket. *William* nevű Oberster ült
elől. A' gyűlés tsak valami 3000 embe-
rekből állott. Ezek kérelmet határozta
a' Régens Princzhez.

B é t s.

Itt tegnap felakasztottak egy 27 esz-
tendős Sebgyógyítást tanuló ifjat, azért,
hogy egy embert gyilkosan megölvén,
pénzétől megfosztott.

Magyar Dolgok és egyéb Toldalékok.

A Württembergi új Constitúciónak folytatása.

14. §. A' Királyi Személyviselő szint úgy mint a' Király köteles az Ország Constitúciójának megtartását a' Rendek előtt felfogadni. 15. §. A' Királyi Személyviselő szint olyan kiterjedésben gyakorolja az Uralkodó hatalmat, a' Constitúció értelme szerént, a' Királyi nevében, mint maga a' Király; mellyért is a' Királyi Személyviselővel szint azon összeköttetésben van a' titkos Tanács, mint az uralkodó Királlyal. De a' Rangoknak felemelésébe, új Vitézi Rendeknek 's udvari Tisztségeknek állításokba a' Királyi Személyviselő nem ereszkehetnek, valamint a' titkos Tanácsnak egy Tagját is törvényes megismerés nélkül el nem bocsáthatja. Valamelly Constitutio pontnak a' K. Személyviselőt alatt esett változtatása csak annak tartásáig áll fen. Az Országra vissza szállott jószágok a' Személyviselői Kormány ideje alatt senkinek sem adathatnak. 16. §. Ha a' Király a' még törvényes időt nem ért Koronaörökösnek neveléséről rendelést nem tenne, és azt a' titkos Tanácsnak tudtára nem adná, akkor a' leendő Királyt neveli az Anya, hogy ha az nem élne, atyai ágon való Nagyanya; de a' Nevelőknek és Tanítóknak kinevezések csak a' Tutorsági-tanátsossal való értekezés mellett eshetik meg, ki is a' K. Személyviselő Elölülése alatt a' titkos Tanács tagjai közül választatik. A' nevelést illető külömbféle vélekedésekben a' dolgot a' Tutorságitanátsos dűti el, a' kire száll az Anya vagy Nagyanya halála után a' nevelés gondja is. 17. §. Megszűnik a' K. Személyviselő, mihelyest a' Király a' törvényes időt elér, vagy a' Magauralkodásnak akadályai elháríttatnak. 18. §. A' Királyi Ház Tag-

jainak a' Királyal mint Família Fejével 's magok közt való összeköttetések különös Házi törvényben határozatnak meg. — III. Rész. *A' Status polgárinak közönséges törvényes állapotjokról.* 19. §. Polgárijust ad részszerént a' születés, ha t. i. a' házaságban születetteknek Attyok, vagy azon kívül születetteknek Anyok polgári jussal bírnak; részszerént a' polgárok közzé való felvételés. A' Status szolgálatjára való felvételés is maga után vonja a' polgári just, de csak a' szolgálat idejéig. 20. §. A' hódolási esküvést minden született Württembergi polgár, midőn a' 16 esztendőt betöltötte, a' felvételés pedig felvételésékor tartozik letenni. 21. §. Minden Württembergi polgár egyenlő jussal bír, kivéven a' Constitutioiban világosan kifejeztetett kifogást, 's ugyan csak egyenlő Constitutioval egyező engedelmességgel tartozik. 22. §. Születése egy polgárt sem rekeszt ki a' hivatalokból. 23. §. A' hazaoltalmazása és a' fegyverviselés közönséges kötelesség; az utolsó esetben egyedül a' szövetségi határozásokban és állandó törvényekben meghatározatott kifogásnak van helye. A' fegyverviselési jusról egy különös törvény fog bővebb meghatározást szolgáltatni. 24. §. Minden polgárt bátorságba helyezett a' Status, személyes szabadsága, lelkiismeret-gondolkozás-birtok-és kivándorlásbéli szabadsága eránt. 25. §. Az örökös jobbágyság végképpen eltöröltetik. 26. §. Rendes Bírója Széke elől elvonni, a' törvényben megállapított esetek és módok ellenére befogni és büntetni, 's háromszor 24 órán túl befogattatása felől bizonytalanságban tartani, senkit sem szabad. 27. §. A' Lelkiismeret szabadsága minden vallásbéli külömbség nélkül sérthetetlen. A' három Keresztvén felekezetek tellyes polgári jussokkal bírnak.

Más Keresztyén és nem Keresztyén hit-sorsosok pedig csak azon esetben részeltethetnek a' polgári jusokban, ha őket hitek ágazatjai polgári kötelességeknek bétöltésekben nem akadályoztatják. 28. §. A' Könyvnyomtatás és könyvárulás szabadsága, a' már megállapított 's jövőendőben is a' visszaélések ellen hozandó törvények megtartása mellett, egész kiterjedésében megmarad. 29. §. Mindennek van jussa hajlandósága szerént hívatalt vagy mesterséget választani, 's magát arra akárben az Országban, akár azon kívül formálni, 's a' külső Pallérozóintézeteket a' törvényes sinórmérték szerént meglátogatni. 30. §. Senkit sem lehet kényszeríteni, hogy tulajdonáról 's más egyéb jussairól a' Státus tzéljaiért lemondjon, hanem ha a' titkos Tanátsban végződik el annak szükséges volta, 's azokért előre tökéletesen elégtétetik. Hogy ha pedig az elégtételbéli Summa felett a' felek nem tudnának megegyezni, 's a' Tulajdonos a' Kormányzék ítéletén meg nem nyugodnék, azon esetben a' rendes törvényutjára kerül a' dolog, azomban a' Kormányzék által határozott Summának haladék nélkül ki kell fizettetni. 31. §. Másokat ki rekesztő Kereskedő- vagy mesterségbéli privilegiumok csak a' törvény következtében, avagy a' Rendeknek tsupán egyes esetben tett meghatározásoknál fogva adattathatnak. Az Igazgatás magának fentartja a' hasznos találmányoknak tiz esztendeig másokat kirekesztő haszonvétellel való megjutalmaztatásokat. 32. §. Minden polgárnak sza-

bad kiköltözni az Országból a' nélkül, hogy azért új adót tartoznék fizetni, mihelyest az illető Tisztségnél szándékát bjelentette, adósságit kifizette, kötelességeinek eleget tett. 's az eránt a' Statust elegendően megnyugtatta, hogy egy esztendő lefolyása alatt Királya és Hazája ellen nem fog szolgálni, 's ugyan annyi ideig az ő elköltözéséből származható keresetekre nézve az Ország Törvényeinek áll. 33. §. Az kiköltözés maga után vonja az kiköltözöttre 's magával vitt hezzá tartozókra nézve a' polgári jus elvesztését. A' ki nem vándorlott gyermekeknek vagyoniok az Országban megtartatik. 34. §. A' ki polgári jussainak fentartása nélkül idegen Status szolgálatba áll, elesik azoktól. 35. §. A' ki mas Tartományban választ állandó lakást, az, Wärtenbergi polgári jussaiban csak Királyi engedellemmel és olly feltétel alatt maradhat meg, ha minden tekintetben eleget teszen az őtet illető polgári kötelességeknek.

(A' többi következik.)

Concursus Változtatás.

A' Pesti Királyi Universitas Orvosi Karának részéről hirdettetik, hogy a' Pathologia Gen. és Materia Medica Tanítószékek megnyerésére a' folyó eszt. Oct. 9-dik napjára a' Pesti Universitas elejébe rendelt Concursus, ugyan e' folyó eszt. November 9-dik napjára halasztatott, a' midőn ezen Cathedra megnyerése végett valamint Pesten, úgy Bétsben is Concursus fog tartatni.

Száz forint Conventió's pénzért adtak Váltó czédulában: —

Sept. 14-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — 15-dikén 249 $\frac{5}{8}$ — 16-dikén 250 — forintot.